

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет журналістики
Кафедра медіапродюсування та видавничої справи

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Українська мова у професійному спілкуванні:
Коректура і загальне редагування**

для студентів

спеціальності: 061 Журналістика

рівня вищої освіти: першого (бакалаврського)

освітньої програми: 061.00.01 Журналістика

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45307935
Програма № 2390/25
Начальник відділу моніторингу якості освіти
Григорук
(підпис) (прізвище, ініціали)
«25» 20 р.

Київ – 2025

Розробник:

Ніна Вернигора, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри медіапродюсування та видавничої справи

Викладач:

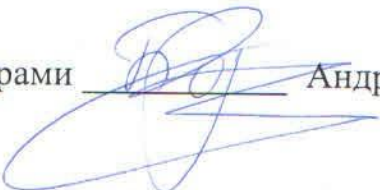
Тетяна Файчук, кандидат філологічних наук, доцент кафедри медіапродюсування та видавничої справи

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри медіапродюсування та видавничої справи
Протокол від 02 вересня 2025 року № 1

Завідувач кафедри

медіапродюсування та видавничої справи Тетяна ФАЙЧУК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Журналістика»

Гарант освітньо-професійної програми Андрій БОРЕЦЬ

Робочу програму перевірено

_____._____.202__ р.

Заступник декана Факультету журналістики

з науково-методичної

та навчальної роботи Роксолана ДЬЯЧЕНКО

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол №__

Розробник:

Ніна Вернигора, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри медіапродюсування та видавничої справи

Викладач:

Тетяна Файчук, кандидат філологічних наук, доцент кафедри медіапродюсування та видавничої справи

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри медіапродюсування та видавничої справи

Протокол від 02 вересня 2025 року № 1

Завідувач кафедри

медіапродюсування та видавничої справи _____Тетяна ФАЙЧУК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Журналістика»

Гарант освітньо-професійної програми _____ Андрій БОРЕЦЬ

Робочу програму перевірено

_____._____.202__ р.

Заступник декана Факультету журналістики

з науково-методичної

та навчальної роботи _____Роксолана ДЬЯЧЕНКО

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____(_____), «__»__20__р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____(_____), «__»__20__р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____(_____), «__»__20__р., протокол № __

на 20__/20__ н.р. _____(_____), «__»__20__р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	обов'язкова
Мова викладання, навчання оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	2/60	2/60
Курс	2	2
Семестр	4	4
Кількість змістових модулів розподілом	1	1
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	60
Аудиторні	28	8
Модульний контроль	4	-
Семестровий контроль	5 (комплексний екзамен у 5 семестрі)	-
Самостійна робота	23	52
Форма семестрового контролю	залік	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Коректура та загальне редагування» полягає в отриманні студентами необхідних теоретичних знань і практичних навичок з організації видавничої роботи, упорядкування різних типів видавничої продукції, аналізу і редагування авторських текстів.

Завдання дисципліни передбачають:

розвивати *загальні компетентності*, такі як:

ЗК-10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-11. Здатність спілкуватися державною мовою.

Робота студентів у Центрах компетентностей:

- в Інформаційно-аналітичному центрі студенти здобувають навички самостійної дослідницької й аналітичної роботи (навчальні семінари з вивчення і обговорення історичних, теоретичних, законодавчих, нормативних і технологічних положень);
- у Центрі мультимедійних технологій студенти здобувають практичні навички редакційної роботи (художньо-технічний аналіз макетів видань).

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання:

ПРН-11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Модульні	
Змістовний модуль І. Технологія редагування журналістського твору							
Тема 1. Редагування як процес удосконалення твору	4	2					2
Тема 2. Періодизація розвитку редакторського фаху	4	2					2
Тема 3. Технологія літературного редагування	4	2					2
Тема 4. Техніка редакторського аналізу	4	2					2
Тема 5. Техніка прийняття рішення: редакторський висновок	4	2					2
Тема 6. Техніка правки журналістського твору	4	2					2
Тема 7. Коректура та коректурні знаки	4	2					2
Редакторський аналіз інформаційних матеріалів	4				2		2
Редакторський висновок та його структура	4				2		2
Робота редактора з текстовою структурою твору	4				2		2
Фактологічний аналіз твору	3				2		1
Семантичний аналіз твору	3				2		1
Стилістичний аналіз твору	3				2		1
Редакторська правка тексту	2				2		
Модульний контроль	4					4	
Семестровий контроль	5					5	
Разом	60	14			14	4/5	23

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Технологія редагування журналістського твору

Тема 1. Редагування як процес удосконалення тексту

Розглядаються визначення понять «редагування» і «редактор». Мета й завдання редагування. Види редагування. Загальне редагування та його складники. Спеціальне редагування: літературне редагування, наукове редагування, художньо-технічне редагування. Специфіка роботи редактора на підготовчому етапі редакційно-видавничого процесу. Особливості редакційного етапу. Роль редактора у виробничому етапі. Маркетинговий етап як завершення роботи редактора над авторським твором.

Тема 2. Періодизація редакторського фаху

Висвітлюються загальні риси становлення і розвитку редакторського фаху. Особливості розповсюдження друкарства по світу. Вплив науково-технічного прогресу на розвиток друкарства. Особливості форми та змісту видавничої справи. Інтенсифікація розвитку книговидавництва у IX столітті. Питання цензури. Основні ознаки та специфіка розвитку сучасної видавничої справи. Міжнародна співпраця.

Тема 3. Технологія літературного редагування

Розглядається структура технологічного процесу редакторського опрацювання творів друку; техніки, методики і методи редакторського аналізу, прийняття рішення і правки тексту; особливості опрацювання різножанрових творів друку.

Тема 4. Техніка редакторського аналізу

З'ясовуються завдання редакторського аналізу. Розуміння тексту й усвідомлення формальних засобів передання змісту. Прийоми редакторського аналізу, що допомагають глибокому текстовому розумінню. Загальна схема редакторського аналізу. Тематичний аспект оцінювання авторського оригіналу. Змістовий аспект оцінювання авторського оригіналу. Критерії оцінювання фактичного матеріалу. Аналіз та оцінка композиції твору. Логічний аналіз авторського тексту. Критерії оцінювання мови та стилю авторського оригіналу.

Тема 5. Техніка прийняття рішення: редакторський висновок

Розглядається техніка прийняття рішення, методи експлікації та бесіди з автором. Вивчаються особливості типологізації виявлених помилок, укладання редакторського висновку, з'ясовується його структура.

Тема 6. Техніка літературної правки.

Розглядається техніка літературної правки: методи корекції тематичної системи і структури, актуалізації теми, селекції фактичного матеріалу, корекції розкриття теми. З'ясовуються межі редакторського втручання в авторський текст.

Тема 7. Коректура та коректурні знаки

Вивчається поняття про коректуру, програми комп'ютерного редагування тексту, система коректурних знаків та правила їх застосування. Розглядаються на прикладах принципи використання коректурних знаків.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	7	7
Відвідування семінарських занять			
Відвідування практичних занять			
Відвідування лабораторних занять			
Робота на семінарському занятті			
Робота на практичному занятті			
Лабораторна робота (в т. ч. допуск, виконання, захист)	10	7	70
Виконання завдань самостійної роботи	5	5	25
Виконання модульної контрольної роботи	25	2	50
Виконання ІНДЗ			
<i>Разом</i>			152
Максимальна кількість балів			152
Розрахунок коефіцієнта	Розрахунок: $152:100=1,52$ Студент набрав: 140 балів Оцінка: $140:1,52=92$ бали А		

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль 1. Технологія літературного редагування журналістського твору

Самостійна робота до ЗМ 1:

1. Опрацювати книжку Бориса Антоненка-Давидовича «Як ми говоримо».
2. Опрацювати книжку Партико З. В. «Загальне редагування».
3. Опрацювати книжку Володимира Різуна «Літературне редагування».
4. Опрацювати книжку Олександра Авраменка «100 експрес-уроків української».
5. Опрацювати посібник Олександра Пономарева «Культура слова: мовностилістичні поради» (К.: Либідь, 1999. 240 с.).

Термін виконання: до кінця модулю 1. Максимальна кількість балів за одне завдання – 5, усього за самостійну роботу – 25 балів.

Оцінювання самостійної роботи здійснюється за такими критеріями:

- уміння поєднати теорію з практикою при створенні власних проєктів, розв'язанні завдань, винесених для самостійного опрацювання, і завдань, винесених для виконання в аудиторії;
- ознайомлення з базовою та додатковою рекомендованою літературою;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється самостійно кожним студентом в електронному вигляді і прикріплюється до електронного курсу або здаються в роздрукованому вигляді.

Модульна контрольна робота проводиться після вивчення певного змістового модуля. Оцінюється за виконання завдань у формі, зазначеній викладачем робочій програмі.

Форми модульного контролю – проведення модульних робіт, що передбачають вирішення творчих завдань, ситуативних задач, самостійне створення документів тощо.

Кількість модульних контрольних робіт з навчальної дисципліни – 2, виконання яких є обов'язковим.

Модульна контрольна робота № 1-2. Створення інформаційного видання. Завдання передбачає створення колективного проєкту:

1. Створити редакційний колектив (4–5 осіб) та розподілити функціональні обов'язки;
2. Розробити концепцію видання та його структуру і обсяг;
3. Дібрати і написати необхідні матеріали (текстові, ілюстративні);
4. Виконати редакторське опрацювання творів.

Критерії оцінювання:

- 1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- 2) ступінь засвоєння фактичного матеріалу, який вивчається;
- 3) ознайомлення з базовою та додатковою рекомендованою літературою;
- 4) уміння наводити приклади з практики редагування, ілюструвати теоретичні положення практичними прикладами;
- 5) уміння поєднати теорію з практикою при розгляді конкретних ситуацій, розв'язанні завдань;
- 6) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмовій роботі, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;
- 7) повнота відповіді на питання, якість і самостійність виконання завдання; творчий підхід й ініціативність у виконанні завдання.

При оцінюванні модульної контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань. Правильне виконання всіх завдань оцінюється максимально у 25 балів, за МКР 1 і 2 загалом 50 балів.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль є результатом вивчення кожного модуля, який містить підсумок усіх форм поточного контролю та виконання модульної контрольної роботи. Семестровий контроль включає бали за поточну роботу студента на лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, модульних контрольних робіт.

Семестровий контроль знань студентів проводиться у формі комплексного *заліку*, а наприкінці вивчення загального курсу «Українська мова у професійному спілкуванні», куди входить модуль «Коректура та загальне редагування», – екзамен.

6.5. Орієнтований перелік питань для семестрового контролю

1. Становлення і розвиток редакторських професій. Етапи поступу редагування у світі та в Україні.
2. Несвідоме та свідоме авторство. Етапи відчуження твору від автора.
3. Авторське редагування текстів у період українського літописання.
4. Редагування видань у період виникнення друкарства.
5. Перші українські редактори та їхні напрацювання.
6. Особливості редагування в період XVI – XVIII ст.
7. Видавнича продукція та критерії поділу її на види.
8. Сучасні українські видавництва: тенденції і перспективи.
9. Книга як основний предмет видавничої діяльності.
10. Літературно-художні і перекладні видання: особливості редакційної підготовки.
11. Навчальні видання: типологія, нормативні вимоги, читацька аудиторія.
12. Наукові видання: загальна характеристика.

13. Редакційна підготовка газетних і журнальних видань.
14. Видання для дітей: особливості читацької аудиторії.
15. Нормативна і законодавча бази видавничої діяльності.
16. Редагування: мета і завдання. Види редагування.
17. Технологія редагування. Редакторський аналіз і редакторська правка тексту.
18. Редакторський аналіз та критерії редакторської оцінки авторського оригіналу.
19. Методики і методи редакторського аналізу.
20. Методика аналізу тематичної організації твору.
21. Робота редактора з текстовою структурою матеріалу.
22. Методика інтерпретації актуальної теми.
23. Методика аналізу розкриття теми.
24. Робота редактора з фактажем твору.
25. Виявлення логічних порушень у тексті.
26. Методика семантичного аналізу твору.
27. Техніка прийняття рішення.
28. Редакторський висновок та його структура.
29. Техніка правки. Методи редагування твору.
30. Межі редакторського втручання в авторський твір.
31. Правова грамотність у діяльності видавця та редактора.
32. Дати визначення понять «інкунабули» і «палеотипи».
33. Охарактеризувати українські стародруки.
34. Національне законодавство про видавничу справу.
35. Організаційно-правові форми у видавничій справі.
36. Установчі документи суб'єктів видавничої справи.
37. Охарактеризувати порядок створення видавництва.
38. Книжкове видання та його структура.
39. Вихідні відомості у книжкових виданнях.
40. Макет анотованої каталожної картки книжкового видання та порядок її оформлення.
41. Охарактеризувати загальні вимоги до авторського оригіналу.
42. Міжнародний стандартний номер видання та порядок його застосування.
43. Охарактеризувати типові структури українських видавництв.
44. Авторський знак і знак охорони авторського права у друкованому виданні.
45. Охарактеризувати специфіка редакторської роботи з цитатами.
46. Охарактеризувати специфіку електронного видання.
47. Передмова, вступ: вимоги до написання.
48. Охарактеризувати особливості застосування правки-переробки.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань/умінь/навичок в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань/умінь/навичок в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань/умінь/навичок з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань/умінь/навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань/умінь/навичок
F, FX	1-59 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним проходженням – досить низький рівень знань/умінь/навичок, що вимагає повторного проходження

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. *Основи редагування* : у 2 кн. Вид. 3-тє, перероб. і допов. / З. В. Партико. Київ: Ліра-К, 2020.
2. Різун В. В. *Літературне редагування*: підручник. Київ: Лібідь, 1996. 240 с.
3. *Основи видавничої діяльності*: навч. посіб. / З. В. Партико. Львів: Афіша, 2014. 304 с.
4. Огієнко І. *Історія українського друкарства* / Упорядк., передмова і примітки М. Тимошика. К.: Лібідь, 1994. 448 с.
5. Тимошик М. *Історія видавничої справи*: підручник. К.: Наша культура і наука, 2003. 496 с. (Перевидання 2007 р.)
6. Тимошик М. *Її величність – книга. Історія видавничої справи Київського університету. 1834-1999*: Монографія / Передмова В. В. Скопенка. К.: Наша культура і наука, 1999. 308 с.

Додаткова:

7. *Загальне редагування: нормативні основи* : навч. посібник / З. В. Партико. 2-ге вид. перероб. і допов. Львів: Афіша, 2011. 640 с. : табл. 33, додатів 27, рис. 53.
8. *Основи видавничої справи*: навч. посіб. / З. В. Партико. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ: Ліра-К, 2017. 301 с.
9. *Історія українського друкарства* / І. Огієнко; упоряд., авт. передм. М. С. Тимошик. Київ: Наша культура і наука, 2007. 536 с. : іл.
10. *Книга для автора, редактора, видавця* : практ. посіб. / М. С. Тимошик ; рецензент: Ю. П. Дяченко, В. О. Карпенко, Н. І. Черниш. 3-є вид., випр. Київ : Наша культура і наука, 2010. 560 с. (Бібліотека видавця, редактора, автора).
11. Зелінська Н. В. *Видавнича справа та редагування в Україні: постаті і джерела: (XIX–перша третина XX ст.)*: навч. посіб. / Н. В. Зелінська, Н. І. Черниш, Е. І. Огар ; [та ін.]. Львів : Світ, 2003. 611 с.
12. Зелінська Н. В. *Історія видавничої справи в Україні: до перегляду концепції. Поліграфія і видавнича справа*. Львів, 2002. Вип. 39. С. 19–26.
13. Зелінська Н. В. *Видавнича справа та редагування: теоретичні пошуки та соціальні ефекти. Психолінгвістика*. 2012. Вип. 10. С. 264–270
14. *Видавнича культура шкільного підручника: редакторські дизайнерські аспекти* / Н. В. Зелінська, Г. Б. Листвак. *Поліграфія і видавнича справа : наук.-техн. зб.* 2019. № 2. С. 63–76.
15. Іванченко Р. Г. *Літературне редагування* : підручник. Київ, 1983.
16. Ісаєвич Я. Д. *Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми*: монографія. Львів, 2002.
17. Огар Е. І. *Сучасна дитяча книга як національний культурний продукт. Поліграфія і видавнича справа*. Львів, 2014. № 1/2(65/66). С. 3–8.
18. Огар, Е. І. *Конвергентні медіа для дітей в українському інформаційному просторі. Поліграфія і видавнича справа : наук.-техн. зб. / Укр. акад. друкарства*. Львів, 2016. № 1 (71). С.184–191.
19. Огар Е. І. *Дитяча книга: проблеми видавничої підготовки* : навч. посіб. Львів: Аз-Арт, 2002. 160 с.

20. Шевченко В. Е. *Художньо-технічне редагування* : підручник. Київ, 2010. 516 с.
21. Ярема С. М. *Технічне редагування* : навч. посіб. Київ, 2003. 284 с.
22. Биковський Л. *У службі українській книжці* / Упорядники Л. Винар, Я. Ісаєвич. Львів-Нью-Йорк, 1997. 326 с.
23. Грінченко Б. *Про книги: як їх вигадано друкувати*. К., 1908. 48с.
24. Животко А. *Історія української преси* / Упорядк., передм. і примітки М. Тимошика. К.: Наша культура і наука. 2000. 368 с.
25. Запаско Я., Мацюк О., Стасенко В. *Початки українського друкарства*. Львів: Центр Європи, 2000. 222 с.
26. Зелінська Н. *Наукове книговидання в Україні. Історія та сучасний стан*: Навч. посібник. Львів: Світ, 2002. 268 с.
27. Ісаєвич Я. *Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми*. Львів: І-т українознавства, 2002. 520 с.
28. Ківшар Т. *Український книжковий рух як історичне явище (1917-1923)*. К.: Логос, 1996. 344 с.
29. Левчук О. *Книгоспілка: Становлення кооперативного книговидання в Україні*. К.: 2001. 158 с.
30. Марушкевич А. Іван Огієнко-організатор освітнього життя у 1918-1920 роки. *Мандрівець*. 1996. № 5-6. С. 54-60
31. Марушкевич А.А. *Науково-педагогічна спадщина Івана Огієнка*: монографія. К.: Правда Ярославичів, 1998. 339 с.
32. Михайлин І. *Нарис історії журналістики Харківської губернії. 1812-1917*. Харків: Колорит, 2007. 366 с.
33. Огієнко І. (Митрополит Іларіон). *Свята Почаївська лавра* / Упорядк, передмова і примітки М. Тимошика. К.: Наша культура і наука, 2008. С. 344-378. (Розд. «Почаївська друкарня»).
34. Огієнко І.І. *Історія українського друкарства*. К.: Либідь, 1994. 445с.
35. Огієнко І.І. *Українська культура*. К.: Абрис, 1990. 272с.
36. *Рукописна україніка*: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції 20-21 вересня 1996 року. Львів, 1999. 652 с.
37. Скрипник Т. Висвітлення розвитку вітчизняного друкарства в 1917-1920 рр. (за матеріалами часопису “Друкарь”). *Вісник Книжкової палати*. 1998. С. 30-32.
38. Тимошик М. До історії цензурних утисків українського друкованого слова в період проголошення конституційних свобод (1905-1917). *Журналістика, преса, радіо, телебачення*. К., 1993. № 25. С. 55-63.
39. Тимошик М. Першодруки (інкунабули). *Українська мова*. Енциклопедія. Вид. 2-ге. К.: УРЕ, 2004. С. 473. (1)
40. Тимошик М. Стародавня рукописна книга в світі: попередники, ранні осередки, роль у суспільному поступі. *Вісник Книжкової палати*. 2002. №4. С. 22-27.
41. Тимошик М. Митрополит Іларіон (Іван Огієнко) і українське відродження: Не друковані твори Івана Огієнка вийдуть незабаром в Україні заходами нещодавно створеної в Києві Фундації його імені. *Книжковий огляд*. 2003. № 1-2. С. 68-74
42. Тимошик Микола. Історія українського друкованого слова потребує переосмислення. *Літературна Україна*. 2002. 21 березня.
43. Тимошик М. Сходження до книжкового Святилища: до тисячоліття української книги. *Друкарство*. 1999. № 3. С. 8-10.

44. Тимошик М. Українська книжка як об'єкт фальсифікацій, або що стоїть за так званою полемікою новітніх опонентів українського відродження в гуманітарних дослідженнях. *Дзеркало тижня*. 2007. Ч. 40. 27 жовтня.
45. Тимошик М. Валуєвський та Емський цензурний циркуляри і їх вплив а розвиток української демократичної журналістики і літератури. *Засоби масової інформації й утвердження державного суверенітету України*. Львів, 1993. С. 128-131.
46. Тимошик М. Заборонена українська книга: до питання створення мартирологу знищених видань на основі колишніх архівів цензурних управлінь. *Актуальні проблеми розвитку архівної справи в Україні*. К., 1996. С. 8-10.
47. Тюрменко І.І. Життя, віддане народові: Іван Огієнко (Митрополит Іларіон). *Історія України*. 1999. № 17. С. 4-5
48. Тюрменко І.І. Іван Огієнко-головуповноважений уряду УНР: (листопад 1919-жовтень 1920 рр.). *Український історичний журнал*. 1999. № 5. С. 101-109; *Український історичний журнал*. 1999. № 6. С. 101-111.
49. *Українське питання* / Пер з рос., упоряд., передм. та приміт. М. С. Тимошика. К., 1997. 220 с.
50. *Українська книга в контексті світового книговидання* / Афонін О.А., М.І Сенченко. К. : Кн.палата України, 2009.
51. Якимович Б. *Іван Франко – видавець: книгознавчі та джерелознавчі аспекти*. Львів, 2006. 692 с.
52. Фасоля А. Іван Огієнко: наука для прийдешніх поколінь. *Українська мова і література в школі*. 2007. № 3. С. 47-50
53. Цегельський А. Життєдіяльність Івана Огієнко досліджує науковець з України. *Київська старовина*. 2006. № 4. С. 173-175.
54. Шпак В. "Патентований українець" Іван Огієнко. *Урядовий кур'єр*. 2007. 21 березня. С. 21

Закони і нормативні документи:

55. ГСТУ 29.5-2001 : Видання книжкові. Поліграфічне виконання. [Чинний з 2001-07-01]. Київ: Держстандарт України, 1995. 47 с.
56. ДСТУ 3017:2015 : Видання. Основні види: Терміни та визначення. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 38 с.
57. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23. 12. 93. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 13. Ст. 64.
58. Про видавничу справу : Закон України від 05. 06. 97 № 318/97-ВР. *Офіційний вісник України*. 1997. № 28. С. 3–17.
59. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні : Закон України від 16. 11. 92. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 1. Ст. 1.
60. Про стандартизацію : Закон України від 5. 06. 2014. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 31. Ст. 1058.

Інформаційні ресурси

<https://www.internationalpublishers.org>
<https://www.publishersweekly.com>
<http://www.chytomo.com>